

Cred că Murray Rothbard a atins un punct important când, într-un discurs celebru susținut în cadrul societății conservatoare John Randolph, a propus abolirea secolului XX. Nu lipseau din context inflexiunile revoluționare și speranțele iluzoriu-utopice, dar îndemnul său „we shall repeal the twentieth century” oferă o recomandare destul de sănătoasă asupra modernității.

Problema noastră imediată este că deja am trecut în secolul următor. Și, după cât se pare, avem toate viciile necesare ca să-l depășim pe precedentul în nenorociri și dezastre. Nu e deloc hazardat să afirmăm că de fapt secolul XX nu este altceva decât o continuare îngrozitor de naturală și necesară a celui precedent. În fine, dacă ar fi ceva cuprinzător de abolit, într-un cuvânt, ar fi modernitatea. Indiferent unde plasăm începuturile ei, dar musai înainte de secolul trecut.

Mai ușor de spus, oricum, decât de făcut. Pentru că nimic nu ar fi mai modern și mai în spiritul vremurilor decât să aruncăm cu interdicții, anateme și să pornim revoluții îndreptate împotriva tuturor celorlalți altfel decât noi. Sau să stârnim inconclasme culturale într-o epocă care a distrus însăși ideea de cultură. Cu adevărat dificil de sesizat și de extirpat este modernismul din fiecare. Singurul care contează cu adevărat.

Astăzi, nu e neapărat un mare act de curaj să te poziționezi drept conservator, moderat sau ca un reprezentant al căii de mijloc. Oricât de radical ai fi așezat pe valul progresivismului, poți fi sigur că în scurtă vreme va apărea o legiune de extremiști cu idei și fapte pe lângă care nu poți părea decât cuminte. Adică, un conservator zaharisit, care regretă vremurile bune de altădată (din urmă cu cel mult 15-20 de ani) și care se vede dat la o parte de parada tinerilor mai furioși.

Din nou despre mizeria conservatorismului

Scris de Ninel Ganea
Marți, 08 Mai 2018 11:46

Ideile majorității conservatoare ar fi părut acum două sau trei decenii desprinse din decalogul revoluționar. Câți conservatori se mai pronunță azi, de pildă, împotriva avortului? Fiecare generație nu poate purta decât luptele ei, iar aceea a fost deja pierdută, însă stau și mă întreb dacă toate aceste războaie culturale presetate nu sunt cumva pierdute chiar înainte de a fi purtate. Și nu pentru că le-ar lipsi combatanților verva retorică, inteligența și cultura necesare pentru a câștiga dispute, cât pentru că, din capul locului, acceptă fără niciun fel de reținere toate presuposițiile fundamentale ale modernității. Și în acel moment sfârșitul previzibil, defavorabil firescului, nu poate fi decât în cel mai bun caz amânat.

Sigur că din punct de vedere creștin toată istoria nu reprezintă altceva decât o amânare a sfârșitului. Însă există o diferență fundamentală între tentativele de a amenaja instituțional versiuni respirabile ale Sodomei, și pregătirea curățitoare pentru adevărata viață de dincolo, în virtutea căreia chiar și o vale a plângerii se poate transforma într-o grădină cu miros de rai.

Însă pentru noi, cei scufundați încă dinainte de naștere în această mlaștină sulfuroasă, modernitatea ne-a devenit aproape prima natură. Uneori, chiar și a doua. Referințele, ideile, trimerile și mai ales aspirațiile sunt invariabil moderne. Ne este aproape imposibil să ne desprindem de acest balast, asta în cazul în care ne dăm seama de el. Ne este și mai greu să ne imaginăm că poate exista o altfel de viață în afara celei moderne.

Deși e o fundătură, o suferință constantă, o sfâșiere a sinelui, a familiei, a comunității și a lumii, preferăm această durere oricărei încercări de a ne îndrepta spre lumină. Pur și simplu nu vrem să renunțăm la modernitatea din noi. Și chiar și atunci când, după mari eforturi, încercăm să o facem, rezultatele arată multă schimonoseală și improvizație. Din fericire, nu suntem judecați după asta.

Astfel, e întotdeauna mult mai comod și mai facil să ne plângem de vitregia epocii, de asaltul nihilismului, de invazia statului, de analfabetism, de imbecilizarea prin media și internet etc. etc. Mai mult, fiecare nouă politică menită să grăbească dezordinea finală ne bucură deoarece reconfirmă predicțiile noastre. Și ne ajută să amânăm singurul lucru care contează cu adevărat, irosindu-ne în lupte gata pierdute.